

doorzettingsvermogen verborgen was, die hem al vroeg in staat stelde een eigen weg te gaan en later veel moeilijkheden heeft helpen overwinnen.

Wij zullen hem zeer missen.

G. BARENDRECHT

In memoriam P. J. Brakman

11.VII.1910—28.VIII.1968

door

P. POOT

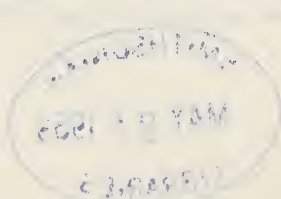
Geheel onverwacht heeft de Nederlandse entomologie een gevoelig verlies geleden. Zonder dat het eigenlijk nog goed tot ons doordrong stonden wij maandag 2 september j.l. aan de groeve van Pieter Jacobus BRAKMAN.

Weer is een belangrijke periode in de Nederlandse coleopterologie afgesloten met het plotseling wegvallen van een van haar voormannen. Want dat was hij na het plotseling overlijden van onze vriend P. v. D. WIEL ongetwijfeld geworden.

Maar niet alleen wij, ook de natuur in al zijn facetten heeft een groot vriend en een diep bewonderaar voor alles wat leeft en groeit verloren. Deze liefde voor de natuur was hem als het ware ingegoten door zijn vader, hoofd der school in Nieuw en St. Joosland, die een groot kenner en liefhebber was van de Zeeuwse flora en en niet minder van de schelpen aan onze kusten. Het was dus logisch dat zijn eerste belangstelling op het gebied der natuurstudie de flora en de schelpen betrof. Ook zijn opleiding volgde die van zijn vader. Hij slaagde voor zijn onderwijzersdiploma in een tijd dat er bijna geen baan te krijgen was, zodat hij genoeg moest nemen met een administratieve functie in Eindhoven. Hier besloot hij een andere richting in te slaan en hij begon zich te bekwamen in de gemeenteadministratie, wat resulteerde in een benoeming tot gemeenteambtenaar in zijn geboortedorp Nieuw en St. Joosland in het jaar 1934.

Intussen had zijn interesse zich uitgebreid tot de vogelwereld en na zijn terugkeer in Zeeland raakte hij bevriend met Dr. HUIJSMAN uit Middelburg, een bekend mycoloog, die hem inwijdde in de geheimen van de zwammenwereld.

In deze periode is dan ook de kiem gelegd voor wat later zijn grote hobby zou worden. Door het bestuderen der paddestoelen kwam hij namelijk veelvuldig in aanraking met de daarin levende coleoptera en deze begonnen hem langzamerhand meer te interesseren dan het aanvankelijke onderwerp van zijn studie. Zo werd de coleopteroloog BRAKMAN geboren. Alle voorwaarden waren aanwezig: zijn accurate, zijn scherpe geest, zijn kennis van planten- en dierenwereld, zijn geduld en doorzettingsvermogen en last but not least zijn feeling voor het vak. In 1940 werd hij lid van onze Vereniging en we mochten hem dan ook op vele zomer- en andere vergaderingen begroeten. Als echte Zeeuw was hij geen man van het woord, eerder wat gesloten, vooral tegenover mensen die hij slechts oppervlakkig kende. Had men deze bolster echter eenmaal doorbroken, dan bestond er geen vriendelijker en hulpvaardiger man dan Pieter BRAKMAN. Steeds stond hij klaar om keveren wansenvrienden te helpen bij het controleren of determineren van hun vangsten.

Door zijn enorme kennis en ervaring wist hij zelfs de kleinste dieren meteen thuis te brengen, waarbij hij nooit over één nacht ijs ging, maar eerst alles nog eens naging.

In 1940 bekroonde de raad van Nieuw en St. Joosland zijn verdiensten door hem met algemene stemmen te benoemen tot secretaris-ontvanger, welke functie hij tot de opheffing dezer gemeente in 1966 met grote plichtsbetrachting heeft vervuld. Ongeveer 30 jaar lang heeft hij dus, eerst op de fiets later op de brommer, het Zeeuwse en Westbrabantse gebied doorkruist, meestal in zijn eentje, soms met vrienden die hem bezochten.

Zijn publikaties onder de titels: „Korte Coleopterologische Notities” en „Zeeuwse wantsenvangsten” getuigen van het vele werk dat hij daar verzet heeft en van de vele bijzonderheden en zeldzaamheden, die hij daar en ook wel elders in ons land wist op te sporen.

Na de dood van P. v. D. WIEL verzorgde hij de Vervolgen op EVERTS' Naamlijst. Van de coleopterologie had in het bijzonder de faunistiek, die hier erg stiefmoederlijk bedeed was, zijn grote belangstelling, die nog aangemoedigd werd door zijn goede vriend Adolf HORION, de Duitse kenner van de keverfaunistiek bij uitstek.

Naast zijn dagelijks werk en zijn vele andere bezigheden heeft hij jarenlang onvermoeid gewerkt om een betrouwbaar overzicht te krijgen van de verspreiding der coleoptera in Nederland. Het resultaat hiervan kreeg tenslotte gestalte door de uitgave van de „Lijst van Coleoptera uit Nederland en het omliggende gebied” door de Nederlandse Entomologische Vereniging. Een werk dat hij zelf slechts zag als een voorlopige publikatie, maar dat wij nu helaas kunnen beschouwen als een definitieve afsluiting, doch tevens bekroning van zijn diepgaande studie der Nederlandse kevers. Tevens verscheen van zijn hand nog een Nederlandse bewerking van het Duitse werkje: „Welcher Käfer ist das?”.

Toen in 1966 de gemeente Nieuw en St. Joosland opging in Middelburg, was ook zijn taak daar ten einde en kon hij het plan ten uitvoer brengen dat hij de laatste jaren reeds gekoesterd had, nl. de rest van zijn leven in het zo geliefde en keverrijke Zuid-Limburg door te mogen brengen.

Spoedig werd dit plan werkelijkheid, mede dankzij een benoeming voor halve dagen tot conservator aan het Natuurhistorisch Museum te Maastricht. Hier kon hij zich naar hartelust uitleven in zijn hobby en reeds na 1½ jaar had hij een moderne kevercollectie opgebouwd volgens zijn eigen lijst. Hierna begon hij welgemoed aan de wantsen, maar deze heeft hij helaas niet meer af kunnen maken.

Als domicilie had hij Elsloo gekozen en we kunnen wel zeggen dat, mede dankzij de hartelijkheid en gastvrijheid van zijn vrouw zijn woning een soort aanlegplaats werd voor de gaande en komende kevervriend.

Mijn nauwste contacten met hem stammen vanzelfsprekend uit de laatste jaren. Vele vrije middagen en weekenden heb ik samen met hem en Dr. BERGER het Limburgse land afgestroopt. Als een motor dreef hij ons aan om nu eens dit en dan weer dat te proberen en niet zelden werden onze pogingen met succes bekroond. Vele winteravonden hebben we samen over de microscoop gebogen gezeten om moeilijke problemen op te lossen, wat praktisch steeds dankzij zijn enorme kennis, zijn ervaring en zijn rijke bibliotheek succes opleverde. Ook was hij een

van de weinige coleopterologen, die in contact stond met vele buitenlandse specialisten van naam tot in Tsjecho-Slowakije en Zweden toe. Een dezer specialisten eerde zijn verdiensten voor de coleopterologie door een door BRAKMAN ontdekte nieuwe soort naar hem te vernoemen nl. *Tomoglossa brakmani* Schp.

Helaas heeft deze gelukkige Limburgse tijd voor hem slechts twee jaar mogen duren. Twee jaar, waarvan hij intens heeft genoten, zoals hij alles intens deed waarvoor hij bezield was. Midden in zijn werk kwam voor hem en voor ons allen het te vroege einde van dit werkzame leven.

Slechts zijn werk is ons gebleven als een hechte basis om op voort te bouwen en bij het gebruik ervan zullen ons steeds weer in herinnering komen de gelukkige en leerzame uren die we bij en met Piet BRAKMAN mochten beleven.

Maastricht, Arkebusruwe 22.

Verslag van de 27ste Herfstvergadering en de 68ste vergadering van de Afdeling voor Toegepaste Entomologie

door

W. HELLINGA, Secretaris

De 27ste Herfstvergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging werd gehouden op zaterdag 18 november 1967 in het Zoölogisch Laboratorium te Amsterdam. Deze vergadering werd gecombineerd met die van de Afdeling voor Toegepaste Entomologie. Voorzitter was Dr. G. BARENDRECHT.

Aanwezig waren: B. van Aartsen, Dr. Ir. G. W. Ankersmit, P. Aukema, Dr. G. Barendrecht, R. Batten, Ir. G. A. Graaf Bentinck, Mevr. A. Gravin Bentinck-Vlieger, Dr. A. F. H. Besemer, Dr. J. G. Betrem, F. A. Bink, W. L. Blom, P. J. Brakman, Mej. W. de Brouwer, H. C. Burger, Ir. R. H. Cobben, H. A. Coene, Drs. C. Davids, Dr. A. Diakonoff, Drs. J. P. Duffels, Drs. W. N. Ellis, Drs. E. Th. G. Elton, Dr. H. H. Evenhuis, Dr. G. L. van Eyndhoven, W. H. Gravestein, J. M. A. van Groenendael, Mevr. A. H. van Groenendael-Krijger, W. de Groot, Ir. P. Gruys, M. J. Gijswijt, A. J. Hannema, Dr. P. F. Baron van Heerdt, W. Hellinga, Mevr. L. H. Hellinga-Horning, G. Helmers Jr., Drs. P. J. van Helsdingen, Dr. D. Hille Ris Lambers, G. den Hoed, E. Houkes, P. den Houter, J. Huisenga, Drs. C. A. W. Jeekel, Dr. C. de Jong, Drs. B. Kiauta, W. van der Klauw, J. Kleinhout Jr., C. H. ter Laag, Dr. P. A. van der Laan, Dr. J. J. Laarman, B. J. Lempke, Dr. M. A. Liefstinck, J. P. van Lith, W. P. Mantel, J. van Marle, Prof. J. C. van der Meer Mohr, E. J. Nieuwenhuis, W. Nijveldt, H. van Oorschot, R. van Oorschot, Dr. S. J. van Ooststroom, H. Overbeek, Dr. W. P. J. Overmeer, Drs. S. Parma, M. P. Peerdeman, G. van Rossem, A. Schoemaker, Dr. R. T. Simon Thomas, Dr. F. Th. M. Spieksma, H. J. L. T. Stammeshaus, Prof. Dr. J. van der Vecht, W. M. Verduin, P. M. F. Verhoeff, D. A. Vestergaard, A. Walraven, Dr. J. T. Wiebes, Mevr. G. C. van der Wiel-Voss, Drs. H. Wiering, Prof. Ir. T. H. van Wisselingh, J. H. Woudstra, C. J. Zwakhals en voorts 6 introducés.

Negen handtekeningen waren onleesbaar.

De Voorzitter opende deze druk bezochte bijeenkomst en heette alle aanwezigen hartelijk welkom. Aangezien er geen bestuursmededelingen waren, gaf hij direct het woord aan de heer J. VAN ROSSEM, die namens de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen wederom zijn jaarlijkse interessante voordracht hield over het optreden van enkele schadelijke insecten in 1967. Hij besteedde speciaal aandacht aan het soms massaal optreden van bepaalde soorten gedurende de lange warme zomer en de gevaren verbonden aan het onoordeelkundig gebruik van